

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<p><u>تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می‌باشد.</u></p> <p>(الف) حمل «جسم» بر «مداد و خودکار» به دلیل نیاز دارد. (ب) برگه امتحانی که در زیر دست شما است، «واجب الوجود بالغیر» است. (ج) رابطه علّیت، رابطه‌ای وجودی است، مانند رابطه‌ای که میان دو دوست وجود دارد. (د) فارابی برای ابطال تسلسل علل نامتناهی از این مقدمه استفاده کرد که «هر معلولی باید علّتی داشته باشد».</p>	۱						
۱/۲۵	<p><u>جایهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.</u></p> <p>(الف) بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریه، «.....» معروف است، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است. (ب) از نظر هر اقلیتوس، «.....» هم به معنای عقل به عنوان حقیقتی متعالی و برتر است و هم به معنای نطق و سخن. (ج) در نزد حکمای ایران باستان، ..... که همان خداست، با خرد و اندیشه خود، جهانیان و وجدان‌ها و خردها را آفریده است. (د) سهروردی، کسانی را که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند، «.....» می‌نامد. (ه) «وجود» که محور فلسفه مشائی و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بودند، در فلسفه ..... به هم رسیده و یکی شدند.</p>	۲						
۱	<p><u>گزینه درست را انتخاب کنید.</u></p> <p>(الف) در قرن ۱۳ میلادی فلاسفه غرب، از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱: افلاطون ۲: ارسطو) آشنا شدند. (ب) از نظر فلاسفه مسلمان، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱: حس و تجربه ۲: عقل) صورت می‌گیرد. (ج) از نظر کانت، اختیار و اراده، ویژگی (۱: بدن ۲: نفس) است. (د) در فلسفه سهروردی، عالم ماده (۱: مغرب کامل ۲: مغرب وسطی) نام دارد.</p>	۳						
۰/۷۵	<p><u>بر اساس نسبت‌های سه‌گانه در قضایا، جدول را کامل کنید.</u></p> <table border="1"> <tr> <td>الف: .....</td> <td>مثال برای رابطه امکانی</td> <td>ج: .....</td> </tr> <tr> <td>عدد ۲۵ فرد است.</td> <td>ب: .....</td> <td>مربع، سه ضلعی است.</td> </tr> </table>	الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:	عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.	۴
الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:						
عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.						
۰/۷۵	<p><u>هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره فدا است؟</u></p> <p>(الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است. (ب) تصور انسان از یک موجود علیم و قدیر و نامتناهی، از جانب خداوند داده شده است. (ج) ایمان هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان عطا می‌کند.</p> <p>۱- کرگور ۲- افلاطون ۳- کانت ۴- دکارت</p>	۵						
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.								
۰/۵	وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات را به ترتیب بنویسید.	۶						
ادامه سؤالات در صفحه دوم								

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
۷	چهار مورد از ویژگی‌های موجودات عالم عقول از نظر فلاسفه الهی را بنویسید.	۱
۸	ارسطو بر چه مبنایی، عقل را به «نظری» و «عملی» تقسیم می‌کند؟	۰/۵
۹	دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید.	۱
۱۰	با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان درباره «عقل فَعَال» به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) وظیفه آن چیست؟ ب) مقام آن نسبت به انسان مانند چه چیز است؟	۱
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید.		
۱۱	نظر دیوید هیوم را درباره «منشأ اعتقاد به علیّت در نزد انسان» توضیح دهید.	۱/۵
۱۲	«برهان حرکت ارسطو» مبنی بر اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱
۱۳	«برهان وجوب و امکان ابن سینا» را شرح دهید.	۱/۵
۱۴	دکارت «عقل» را به کدام معنا به کار می‌برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است؟	۱/۵
۱۵	تفاوت «عقل هیولانی» و «عقل بالفعل» را توضیح دهید.	۱/۵
۱۶	با توجه به نظر ابن سینا درباره طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) تعریف طبیعت: ب) علت نامگذاری آن:	۱/۵
۱۷	«اصالت ماهیت» و «اصالت وجود» را تعریف کنید و یک فیلسوف از طرفداران هر یک از این دو نظریه را نام ببرید.	۲
۱۸	در فلسفه ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، تعدد و تکرار در عالم چگونه تبیین می‌شود؟ (بدون ذکر تشبیه)	۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۸ صبح		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰				تعداد صفحه: ۲		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰							
ردیف	راهنمای تصحیح						
۱	الف) غلط ص ۵	ب) صحیح ص ۱۱	ج) غلط ص ۱۴	د) صحیح ص ۴۲	هر مورد ۰/۲۵	۱	
۲	الف) امکان فقری (فقر وجودی) ص ۴۶	ب) لوگوس ص ۵۵	ج) مزدا ص ۵۵	د) حکیم متأله ص ۸۵	هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵	
۳	الف) (۲) ارسطو ص ۷	ب) (۱) حس و تجربه ص ۱۸	ج) (۲) نفس ص ۳۶	د) (۱) مغرب کامل ص ۸۴	هر مورد ۰/۲۵	۱	
۴	الف) رابطهٔ وجوبی ب (انسان شاعر است. (یا هر مثال درست دیگر) (ج) رابطه امتناعی ص ۹ و ۱۰	هر مورد ۰/۲۵					
۵	الف) (۲) - افلاطون ص ۳۲	ب) (۴) - دکارت ص ۳۵	ج) (۱) - کرگور ص ۳۸	هر مورد ۰/۲۵			
۶	وجود - ماهیت ص ۳						
۷	در قید زمان و مکان نیستند. - از ماده و جسم مجردند. - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. - علم آنها شهودی است. - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. - همان فرشتگان هستند. - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود. (۴ مورد کافی است) ص ۵۴ هر مورد ۰/۲۵						
۸	بر اساس کاری که عقل انجام می دهد. ص ۵۶						
۹	تنگ و محدود کردن دایرهٔ اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (یا: برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد). مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (یا: مخالفت با فلسفه که عالی ترین شکل تعقل است). ص ۵۹ هر مورد ۰/۵						
۱۰	الف) عامل فیض رسانی به عقل انسان ها (یا: واسطهٔ فیض هستی میان مراتب بالاتر از خود و عالم طبیعت و انسان) ص ۶۲	ب) آفتاب نسبت به چشم ص ۶۳ هر مورد ۰/۵					
۱۱	به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است، اما اصل علیت و رابطهٔ ضروری میان علت و معلول را نمی توان از حس و تجربه بدست آورد. ۰/۵ از نظر او اعتقاد به علیت در نزد انسان، ناشی از عادت ذهنی است ۰/۵ که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سر هم آمدن پدیده ها است. ۰/۵ ص ۱۶						
۱۲	ارسطو معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرک است که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد، ۰/۲۵ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر است ۰/۲۵ و این سلسلهٔ محرک ها تا بی نهایت جلو خواهد رفت ۰/۲۵ و چنین تسلسلی عقلاً محال است. ۰/۲۵ ص ۳۴						
۱۳	ابن سینا می گوید وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ممکن الوجود بالذات هستند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس: موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۴						

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰			
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۱۴	۱/۵	دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد. نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان ۰/۵ او به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ ص ۵۸	
۱۵	۱/۵	اولین مرحله عقل، «عقل هیولانی» نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ ۰/۲۵ اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. ۰/۲۵ مانند انسانی که تازه متولد شده است. ۰/۲۵ سومین مرحله، «عقل بالفعل» نام دارد. ۰/۲۵ در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده ۰/۲۵ و با تمرین و تکرار، دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۲۵ ص ۶۴	
۱۶	۱/۵	الف) تعریف طبیعت: مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۰/۵ ب) علت نامگذاری آن: علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند ۰/۵ و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. ۰/۵ ص ۸۰ و ۸۱	
۱۷	۲	به نظر طرفداران «اصالت ماهیت»، امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود ۰/۲۵ و «وجود» صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۲۵ به نظر طرفداران «اصالت وجود»، وجود است که اصیل و واقعی است ۰/۲۵ و واقعیت خارجی، مابه ازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ پس وجود اصالت دارد نه ماهیت. ۰/۲۵ فیلسوف معتقد به اصالت ماهیت: میرداماد ۰/۲۵ - فیلسوف معتقد به اصالت وجود: ملاصدرا ۰/۲۵ ص ۹۳	
۱۸	۰/۲۵	از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۲۵ وجود که حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود ۰/۲۵ و هر مرتبه ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. ۰/۲۵ ص ۹۵	
۲۰	جمع نمره		
سربلندو پیروز باشید.			